
ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

УДК 336:061.85

*Орлик О.В.,
канд. екон. наук, доц., доц. кафедри економічної
кібернетики та інформаційних технологій,
Одеський національний економічний університет*

ФУНКЦІОНАЛЬНА СТРУКТУРА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Постановка проблеми. Сучасний період економіки характеризується процесами світової глобалізації та нестабільністю цін на ринках сировини, матеріалів, енергоносіїв. Повноцінне та ефективне вирішення завдань, що стоять перед підприємницькими структурами, багато в чому залежить від результативності їх господарської діяльності, яку вони здійснюють в умовах невизначеного і конкурентного середовища, під впливом внутрішніх і зовнішніх факторів. Тому питання забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств є досить актуальними і обумовлюють необхідність їх подальшого наукового дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових джерел показав, що багато вітчизняних та зарубіжних науковців зробили значний внесок у дослідження питань фінансової безпеки на рівні підприємств. Питання щодо функціональних складових фінансової безпеки суб'єктів господарювання знайшли відображення у працях І. Бланка [1], Т. Кузенко, Л. Мартюшевої, О. Грачова, О. Литовченко [2], К. Горячевої [3], О. Судакової [4], О. Малик [5], Х. Мандзіновської [6] та ін. Проте на сьогодні в економічній літературі відсутній єдиний підхід щодо функціональних складових фінансової безпеки, що зумовлює подальші дослідження у цьому напрямку. Усе це свідчить про актуальність вибору напряму дослідження в науковому і практичному аспектах.

Постановка завдання. Метою дослідження є виокремлення основних функціональних складових фінансово-економічної безпеки підприємства та визначення їх сутнісних характеристик.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасні умови господарювання підприємств характеризуються впливом кризових явищ, дефіцитом власних інвестиційних ресурсів, високим рівнем інфляції, фінансових ризиків, високими процентними ставками за банківськими кредитами, низьким рівнем ліквідності, платоспроможності. Сьогоднішні умови господарювання більшості підприємств країни не дозволяють ефективно управляти їх фінансово-господарською діяльністю лише на основі раніше накопиченого досвіду та традиційних методів фінансового менеджменту. В даний час для будь-якого підприємства головним є вирішення проблеми забезпечення його фінансово-економічної безпеки [7, с. 161].

Основною метою фінансово-економічної безпеки, на якому рівні вона б не розглядалася, є не просто спроба мінімізації втрат і підтримання економіки «на плаву», а забезпечення її розвитку, неважливо буде це окремий ринковий суб'єкт, регіон або держава в цілому.

На основі проведеного дослідження встановлено, що забезпечення фінансової безпеки означає захист фінансово-економічних інтересів підприємства, безперервний процес активного поповнення фінансових ресурсів, відповідно до взятих зобов'язань по відношенню до держави та партнерів з випуску конкурентоспроможної продукції, забезпечення доходів, необхідних для розвитку підприємства і збільшення бюджету підприємства.

Розуміння фінансово-економічної безпеки не буде цілісним без розгляду її основних функціональних цілей, до яких варто віднести: забезпечення високої фінансової ефективності роботи, фінансової стійкості та незалежності підприємства; забезпечення технологічної незалежності та досягнення високої конкурентоспроможності технічного потенціалу підприємства; досягнення високої ефективності менеджменту, оптимальної та ефективної організаційної структури управління підприємством; досягнення високого рівня кваліфікації персоналу та його інтелектуального потенціалу; мінімізація руйнівного впливу результатів виробничо-господарської діяльності на стан навколишнього середовища; якісна правова захищеність усіх аспектів діяльності підприємства; досягнення необхідного рівня інформаційного забезпечення роботи всіх підрозділів і відділів підприємства; забезпечення захисту інформаційного поля, комерційної таємниці; ефективна організація безпеки персоналу, капіталу і майна підприємства, а також комерційних інтересів [8, с. 143].

of the author's approach to the system of its functional components; abstract logic – for theoretical generalizations and drawing conclusions; system analysis, abstraction, logical generalizations – in determining the essential characteristics of the functional components of the financial and economic security of the enterprise.

Findings. Modern approaches to the components of the functional structure of financial and economic security of the enterprise were determined. The in-depth analysis of the major functional components of the financial and economic security of the enterprise as fiscal, monetary, banking, investment, innovation, information, fund, insurance and foreign was done. Their basic essential characteristics and criteria of deterioration of financial and economic security for each of the considered components were determined.

Originality. The problem of identifying features of the functional structure of the financial and economic security of modern enterprises got it's further decision. In this connection, the basic functional components of financial and economic security of enterprises and their essential characteristics were defined.

Practical value. The designated basic essential characteristics of the components of the functional structure of financial and economic security of enterprises and the criteria for its deterioration for each of the components can be used in the practice of financial and economic activity of the enterprises of Ukraine for the organization of the system to ensure their financial and economic security.

Key words: financial and economic security management, functional structure of financial and economic security, components of functional structure.

Орлик О.В. ФУНКЦИОНАЛЬНАЯ СТРУКТУРА ФИНАНСОВО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ СОВРЕМЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

Цель – комплексное исследование основных функциональных составляющих финансово-экономической безопасности предприятия и определение на этой основе их сущностных характеристик.

Методика исследования. В процессе исследования использовались следующие методы: анализа и синтеза – для обобщения научных подходов к функциональной структуре финансово-экономической безопасности предприятия и формирования авторского подхода к системе ее функциональных составляющих; абстрактно-логический – для теоретического обобщения и формирования выводов; системного анализа, абстрагирования, логических обобщений – при определении сущностных характеристик функциональных составляющих финансово-экономической безопасности предприятия.

Результаты. Выделены современные подходы к составляющим функциональной структуры финансово-экономической безопасности предприятия. Проведен углубленный анализ таких основных функциональных составляющих финансово-экономической безопасности предприятий, как: бюджетная, денежно-кредитная, банковская, инвестиционная, инновационная, информационная, фондовая, страховая, внешнеэкономическая. Определены их основные сущностные характеристики и критерии ухудшения финансово-экономической безопасности для каждой из рассмотренных составляющих.

Научная новизна. Получила дальнейшее решение проблема выявления особенностей функциональной структуры финансово-экономической безопасности современных предприятий. Определены основные функциональные составляющие финансово-экономической безопасности предприятий и их сущностные характеристики.

Практическая значимость. Обозначенные основные сущностные характеристики составляющих функциональной структуры финансово-экономической безопасности предприятий и критерии ее ухудшения для каждой из составляющих могут быть использованы в практике финансово-хозяйственной деятельности предприятий Украины при организации системы обеспечения их финансово-экономической безопасности.

Ключевые слова: управление финансово-экономической безопасностью, функциональная структура финансово-экономической безопасности, составляющие функциональной структуры.